

KALTINAMOJO APKLAUSOS PROTOKOLAS

Vilnius,

1969 m. rugpiūčio mėn. 21 d.

Valstybės saugumo komiteto prie LTSR MT tardymo skyriaus vyr. tardytojas kapitonas Rimkus, dalyvaujant Lietuvos TSR prokuroro padėjėjui vyr. justicijos patarėjui Sinicinui, VSK prie LTSR MT patalpų 172 kabinete, vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 167-168 ir 170 str.str. apklausiau kaltinamąjį

ANDRIUŠKEVIČIŲ Genutį, Kazimiero s., gimusį 1949 metais Kauno m., lietuvį, TSRS pilietį, nepartinį, iš darbininkų, baigusį 7 klases, nevedusį, teismo nebaustą, iki suėmimo dirbusį statybos darbininku Kauno rajono Mičiūrinio v. kolūkyje, gyvenusį Kaune

Apklausa pradėta: 11 val. 55min.

Apklausa baigta: 13 val. 45min.

Kaltinamojo ANDRIUŠKEVIČIAUS apklausa vedama lietuvių kalba. Dėl prokuroro apklausoje dalyvauja VSK prie LTSR MT tardymo skyriaus vertėjas Z. Malyško, kuris apie atsakomybę už žinomai melagingą vertimą išpėtas pagal Lietuvos TSR BK 190 str., Kaltinamasis Andriuškevičius vertėjui Z. Malyško nušalinimo nepareiškė.

KLAUSIMAS - Jums pareiškiamas kaltinimas pagal Lietuvos TSR BK 68 str. I d., 199² ir 241 str, esmė kurio išdėstyta 1969 m. rugpiūčio mėn. 21 d. nutarime ir išaiškinamos kaltinamojo teisės. Ar suprantamas Jums pareikštas kaltinimas ir kaltinamojo teisės?

ATSAKYMAS - 1969 m. rugpiūčio mėn. 21 d. nutarimą patraukti mane kaltinamuoju perskaičiau. Lietuvos TSR BK 68 str. I d., 199² ir 241 straipsnius perskaičiau ir jų esmė man paaiškinta. Kuom esu kaltinamas supratau ir kaltinamojo teisės man paskelbtos ir suprantamos.

Skudė

KLAUSIMAS - Ar prisipažįstate kaltu pareikštame kaltinime?

ATSAKYMAS - Pagal pareikštą man kaltinimą, esmė kurio išdėstyta 1969 m. rugpiučio mėn. 21 d. nutarime, kaltu prisipažįstu pilnumoje ir paaiškinu sekančiais.

Tarybinė santvarka aš esu nepatenkintas maždaug jau keturi metai. Esama santvarka man nepatinka todėl, nes aš skaitau, jog nėra pakankamos laisvės. Paskutiniaisiais metais aš negalėjau laisvai nešioti ilgus plaukus, rengtis tokia mada, kokia noriu. Buvo faktai, kuomet milicijos darbuotojai norėjo nukirpti man plaukus, trukdė man vaikščioti apsirengusiu pagal savo madą. Aš buvau nepatenkintas, skaitydamas, kad pas mus trūksta žodžio laisvės ir negalima laisvai pasisakyti visais klausimais. Man nepatinka komunistai ir aš buvau įsitikinęs, kad Lietuvoje turi jų nebūti. Be to, aš skaičiau, kad pas mus per daug biurokratizmo, labai daug girtuoklių ir vagių ir šitame yra kalta tarybinė valdžia.

Pradėti nusikalstamą veiklą prieš esamą santvarką su draugu Velykiu Raimundu aš susitariau šių metų balandžio mėnesį. Nuversti tarybų valdžią Lietuvoje mes negalvojome, nes skaitėme, kad tai yra nerealiu dalyku. Nusikalstamos veiklos tikslas buvo pareikšti savo nepasitenkinimus esama santvarka. Savo veikla tikrai mes siekėme skatinti ir kitus lietuvius veikti prieš tarybinę santvarką Lietuvoje. Aš ir Velykis antitarybinę agitaciją ir propagandą tikrai vedėme sistemingai. Žinojau, kad Velykis Raimundas buvo nepilnametis. Kartu su Velykiu antitarybinę veiklą vedžiau tik todėl, kad mūsų mintys sutapo. Kad jis nepilnametis man buvo nesvarbu.

Aš ir Velykis įvykdėme sekančius konkrečius veiksmus prieš esamą tarybinę santvarką.

1969 metų balandžio mėnesį naktį, tai galėjo būti iš 19 į 20 dieną, iš mano namų nuėjome į Z. Angariečio gatvę ir ten ant stendo "Lenino komjaunimui 50 metų" bei prie miesto ribos ant plento Kaunas - arliava pravažiuojamosios dalies teptuku ir aliumininiais dažais užrašėme antitarybinio turinio šūkius ir nupiešėme prie jų "Gedimino stulpus". Šūkių užrašėme ne mažiau penkių, aš užrašiau 3-4 šūkius, kitus užrašė Velykis. Tikslaus šūkių turinio neprišimenu. Pamenu, kad ten rašėme panašiai į "Sovietai lauk iš Lietuvos", "Šalin proletariato

Asok

diktatūrą", "Lietuva lietuviams", "Mirtis okupantams" ir gali būti dar kitaip. Iš rašymo priemonių teptukas priklausė man, dažnai man ir Velykiui. Atlikti šį antitarybinės veiklos faktą aš ir Velykis nutarėme abu. Pradininko mūsų tarpe nebuvo.

Z. Angariečio taip pat ant plento pravažiuojamosios dalies aš ir Velykis antrą kartą antitarybinius šūkius rašėme naktį gegužės mėnesio pradžioje. Tai galėjo būti iš 5 į 6 dieną. Šūkius rašėme tais pačiais dažais ir tuo pačiu teptuku. Prie šūkių piešėme ir "Gedimino stulpus". Kiek konkrečiai šūkių užrašėme tiksliai nebepamenu, jų galėjo būti apie penki. Šūkius rašėme abu. Užrašytų šūkių turinys buvo panašus į pirmųjų šūkių turinį. Tą vakarą prieš išeinant rašyti šūkių pas mane į butą atsitiktinai buvo atėjęs draugas RAŽAUSKAS Raimundas. Aš žinojau, kad jie nespilnametis. Aš ir Velykis pasakėme Ražauskui, kad naktį rašysime antitarybinius šūkius, ir aš kviečiau jį pasaugoti mus rašant šūkius. Ražauskas sutiko ir kuomet mes rašėme šūkius jis stovėjo netoli mūsų ir saugojo, kad kas nors mūsų neužkluptų.

Trečią kartą antitarybinius šūkius aš ir Velykis rašėme gegužės mėnesį naktį prie 14 vidurinės mokyklos. Tai galėjo būti iš 22 į 23 dieną. Aš asmeniškai ten užrašiau vieną šūkį ant mokyklos aktų salės durų ir, rodos, sporto aikštelėje. Velykis rašė ant asfalto Bitininkų gatvėje netoli mokyklos. Pamenau, kad ant durų aš rašiau "Šalin biurokratiją ir sovietų valdžią". Kitų šūkių tikslaus turinio nepamenu.

1969 metų gegužės mėnesio pabaigoje-birželio mėnesio pradžioje aš su Velykiu norėjau pagaminti ir išplatinti antitarybinio turinio lapelius. Per pažįstamą Povilaitį Bronių iš Kauno spaustuvės "Raidė" mes gavome tipografinio šrifto didžiųjų raidžių rinkinį. Už šriftą Povilaičiui Velykis mokėjo 3 rublius. Tipografinio šrifto Velykis gavo ir nuo pažįstamo Santockio Valdo. Pas mane namuose ir Velykio namuose ir to tipografinio šrifto molio ir švino pagalba mes bandėme pagaminti klišę ir vėliau atspausdinti lapelius. Tačiau šitą padaryti mums nepasisekė.

Pokalbiuose su Velykiu mes dažnai pasisakydavome prieš esamą santvarką. Šių metų balandžio mėnesį mes kalbėjome, kad

reikėtų pagaminti sprogstamą užtaisą, padėti jį ir susprog-
dinti po tribūna Gegužės 1-sios demonstracijos metu. Šiuo klau-
simu mes nieko konkrečiai nepadarėme ir nuo šito nusikaltimo
įvykdymo atsisakėme. Be to, aš ir Velykis kalbėjome, kad tary-
binė santvarka negera, abu buvome nusistatę prieš visuome-
nę. Aš neskaitau save tarybinės visuomenės nariu ir nesisten-
giu ką nors daryti visuomenės naudai. Rašydamas šūkius, ruoš-
damasis platinti lapelius ir vesdamas antitarybines kalbas, aš
žinojau, kad darau nusikaltimą, todėl tai dariau naktį, slėp-
damasis nuo kitų.

1969 metų balandžio mėnesį naktį, tai galėjo būti iš 24
į 25 dieną aš ir Velykis nuplėšėme ir išniekinome TSRS valsty-
binę vėliavą, kuri buvo iškelta Kauno mieste, aikštėje prie
14 vidurinės mokyklos, Kokia proga buvo iškelta ta vėliava,
nežinojome. Vėliavą pasiūlė nuplėšti, rodos, Velykis. Tą vaka-
rą pas mane į namus Velykis atsivedė nepilnametį Paliuką Al-
girdą. Aš ir Velykis nutarėme pakviesti Paliuką apsaugai vė-
liavos nuplėšimo metu. Paliukas su šituo sutiko. Mes vėliavą
galvojome sudeginti. Iš mano namų pasiėmėme dviračio pompą
ir benzino. Po to nuėjome prie vėliavos. Aš pakėliau Velykį,
jis atrišo trosą ir po to vėliavą nuleidome nuo stiebo. Vėlia-
vą abu perplėšėme. Viena jos pusę apipylėme benzinu ir bandė-
me ją sudeginti. Vėliava buvo šlapia ir nesudegė, kitą vėlia-
vos pusę aš suteršiau išmatomis. Apdegintą ir suterštą suplėšy-
tą vėliavą palikome vietoje ir grįžome namo. Vėliavos išnie-
kinimo metu Paliukas stovėjo toliau už tvoros ir saugojo, kad
mūsų kas nors neužpultų. Aš žinojau, kad vėliavos suplėšimas
ir išniekinimas sudaro nusikaltimą.

Nusikaltimus dariau kartu su nepilnamečiu Velykiu ir į
tokią veiklą kartu su Velykiu įtraukiau nepilnamečius Ražaus-
ką ir Paliuką, nes jie buvo mano draugais. Kad tai sudarė
nusikaltimą, nežinojau ir bendrai man buvo nesvarbu ar tai
yra nusikaltimas.

KLAUSIMAS - Kaip Jūs suprantate "Gedimino stulpų" reikšmę?

ATSAKYMAS - Aš žinau, kad "Gedimino stulpai" buvo buržuazinės
Lietuvos ženklai. Piešdamas "Gedimino stulpus" aš norėjau
priminti lietuviams buvusią buržuazinę Lietuvą.

Su kaltinamojo apklausos protokolu prokuroras susipa-
žino per vertėją MALYŠKO.

*Protokolą perskaičiau mano pavadymui suvokti.
Teisingai papildymų neduosi. Jauči*

Apklausė: Vyr. tardytojas-kapitonas

[Signature]
/A. RIMKUS/

Dalyvavo: prokuroro padėjėjas

[Signature]
/SINICINAS/

Vertėjas:

[Signature]
/MALYŠKO/

Protokola užrašė:

[Signature]
/Makreckienė/